

મોડ્યુલ- GJ 3 'અધ્યેતાને સમજવા- બાળકો કેવી રીતે શીખે છે?'

શિક્ષકનું નામ : ડાભી રાજેશ ધનજીભાઈ

મો.નં.:-

૯૦૯૯૪૯૯૯૪

શાળાનું નામ : શ્રી સારંગવાડા પ્રાથમિક શાળા

તા - અબડાસા

જિ-

કચ્છ

★ કોર્સની ઝાંખી :-

અગાઉના કોર્સની જેમ આ કોર્સમાં પણ કોર્સ પૂર્ણ કરવાની સમજ આપી હતી.

★ પરિચય:-

ડોક્ટર ચંદ્ર દ્વારા બાળકો અને તેમની શીખવાની શૈલી ને સમજવા નું મહત્વ ૪ મિનીટ ના વિડીયો દ્વારા સમજણ આપવામાં આવી. દરેક બાળક સામાજિક આંતરક્રિયા અને તેમના આસપાસના પ્રદેશમાંથી શિક્ષણના પૂર્વ અનુભવો મેળવે છે.. એક શિક્ષક તરીકે આ પ્રક્રિયાને થોડી સમજ હોવી અને તેમની વ્યક્તિગત જરૂરિયાતો અનુસાર વધુ અસરકારક રીતે જવાબ આપો મહત્વપૂર્ણ છે. આ મોડ્યુલમાં આપણે આ વિષય પર ઊંડાણ પૂર્વક વિચાર કરીશું.

★ શિક્ષકોની ભૂમિકા:-

શિક્ષકો માટે એ સમજવું અગત્યનો છે બાળકો તેમની બૌદ્ધિક ક્ષમતા અને શૈલીમાં ભિન્ન હોય છે

🕒 પ્રવૃત્તિ- ૧ : તમારી સમજ ચકાસો 🕒

10 પ્રશ્નો દ્વારા પ્રગતિ કરવાની હતી.

★ બાળકો અને તેમની શીખવાની શૈલીનો પરિચય:-

NCF- 2005 સ્પષ્ટ કરે છે. બાળકો વિવિધ રીતે શીખે છે. અનુભવ દ્વારા, વસ્તુઓ બનાવી, કાર્ય કરી, પ્રયોગ કરી, વાંચન દ્વારા, ચર્ચા કરી, પ્રશ્ન પોથી સાંભળી વગેરેનો ઉપયોગ કરવો અનુભવ જન્ય શિક્ષણ માટે સર્જનાત્મક વાતાવરણ ઊભું કરવું

🕒 પ્રવૃત્તિ- ૨ : જાતે કરો 🕒

તમારા બાળકો સાથેના અનુભવના આધારે બાળકોની શીખવાની ચાર શૈલી ની યાદી બનાવો. જે બનાવી.

🕒 પ્રવૃત્તિ- ૩ : તમારા વિચારો જણાવો 🕒

પોતાના વર્ગખંડમાં દરેક બાળકને અલગ જરૂરિયાતોને તમે કેવી રીતે પૂરી પાડશો તેમના વિચારો જણાવો તેમના અભિપ્રાયો આપેલ યુ.આર.એલ. ટાઈપ કરી તેમાં આપ્યા.

★ શીખવાની જરૂરિયાતો ઓળખવી:-

બાળકોને રસ-રુચિને જાણવા બાળકોની જરૂરિયાતો પર ડેટા એકત્રિત કરવા માટે કોઈ એક માત્ર અભિગમ નથી.

● પ્રવૃત્તિ- ૪ : તમારી સમજ ચકાસો ●

અહીં પાંચ પ્રશ્નો દ્વારા હા અને ના સમજ ચકાસવાનો હતું.

★ શીખવાના વાતાવરણ નિર્માણ કરવું:-

બાળકો માટે સર્જનાત્મક અને આવકારદાયક ભણતર નું વાતાવરણ પૂરું પાડવું જોઈએ. અહીં વાતાવરણ ના ત્રણ સ્તર ની વાત કરેલી છે. અહીં ડોક્ટર રીતુ ચંદ્રા દ્વારા 7:24 કલાક નો વિડીયો બતાવ્યો જેના દ્વારા બાળકના શીખવાના વાતાવરણ નિર્માણ ની સમજ આપી.

★ અનુભવ જન્ય શિક્ષણ માટે શીખવાના વાતાવરણનું નિર્માણ કરવું:-

બાળકોને રસ પડે તેવા વાતાવરણ નિર્માણ કરવું. વર્ગખંડમાં પંદર દિવસે વારાફરતી તેના ક્ષેત્ર પૂરા પાડવા જોઈએ. જેવા કે પુસ્તકાલય અને સાક્ષરતા ક્ષેત્ર, ઢીંગલી કે નાટક ક્ષેત્ર, શોધખોળ, વિજ્ઞાન ક્ષેત્ર, ગણિત ક્ષેત્ર, ના ક્ષેત્રો સંગીત ક્ષેત્ર, અમુક બાળકોની રુચિ અને નાના કદ અનુસાર આ બધા અથવા કેટલાંક ક્ષેત્રો બનાવી શકશો.

★ વર્ગખંડમાં આંતરક્રિયા માટેની તકો પૂરી પાડવી:-

બાળકો વચ્ચેની આંતરક્રિયા પર્યાવરણીય અને સાંસ્કૃતિક અનુભવોની શ્રેણી સાથે મજબૂત વિજ્ઞાનનો પાયો બનાવવામાં મદદ કરે છે. સપાટી સાથે આંતરક્રિયા, સામગ્રી સાથે આંતરક્રિયા અને પુખ્ત વયના લોકો સાથે આંતરક્રિયા. આ વિભાગની સમજ મેળવી વર્ગખંડમાં એક એવું વાતાવરણ બનાવવા પ્રોત્સાહિત થઈ શું.

★ શીખવવામાં મદદ કરે તેવી પ્રવૃત્તિઓ અને અનુભવોનો નિર્માણ કરવું:-

શિક્ષકે પ્રવૃત્તિઓ અને શીખવાના અનુભવોને એવી રીતે ગોઠવવા જોઈએ કે નાના બાળકો જાતે કરે.

● પ્રવૃત્તિ- ૩ : તમારા વિચારો જણાવો ●

બાળકો માટે શીખવા ના અનુભવનો નિર્માણ કરવાના વિચારો અહીં આપેલ યુઆરએલ બ્રાઉઝરમાં ઓપન કરી તેમાં પોતાના અભિપ્રાય આપ્યા.

★ બાળકોમાં શિક્ષણને પ્રોત્સાહિત કરવા માટેની વ્યૂહરચનાઓ:-

અહીં પ્રોફેસર રમીલા સોની દ્વારા આપેલા 18:00 મિનિટના આ વીડિયોમાં વ્યૂહરચનાઓ આપેલી છે.

★ બાળકો કેવી રીતે શીખે છે? :-

બાળકો સિવાય અનુભવ કરીને શીખે છે. તેનો અર્થ એ કે અનુભવો બાળકો માટે ખૂબ ફાયદાકારક છે. અહીં કાર્ય દ્વારા શિક્ષણ ઉદાહરણ તરીકે હિમાની સારા અને પ્રોફેસર રમીલા વાતચીત દ્વારા સમજ આપી છે.

★ બાળકોમાં શીખવા પ્રોત્સાહિત કરવાની વ્યૂહ રચનાઓ:-

શીખવાના ઉદ્દેશોની રચનામાં ભાગ લેવા માટે તેમને પ્રોત્સાહિત કરો પરિસ્થિતિનું નિર્માણ કરીને જ્યાં બાળકો વેકલ્પિક માન્યતાઓ અને વિચારો વ્યક્ત કરે છે. બાળકોના શિક્ષણમાં કુટુંબને સમુદાયને સામેલ કરવું આ રીતે વ્યૂહરચનાઓ છે.

★ બાળકો કેવી રીતે શીખે છે?:-

બાળકો સિવાય અનુભવ કરીને શીખે છે. તેનો અર્થ એ કે અનુભવો બાળકો માટે ખૂબ ફાયદાકારક છે. અહીં કાર્ય દ્વારા શિક્ષણ ઉદાહરણ તરીકે હિમાની સારા અને પ્રોફેસર રમીલા વાતચીત દ્વારા સમજ આપી છે.

● પ્રવૃત્તિ- ૬ : જાતે કરો ●

અહીં આપેલ પ્રીતિની case study વાંચો વિચારો અને પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના હતા

★ સારાંશ:- સારાંશ માં અધ્યક્ષ અને સમજવા બાળકો કેવી રીતે શીખે છે તેના chat આપેલા હતા.

★ પોર્ટફોલિયો પ્રવૃત્તિ:-

અહીં અસાઇમેન્ટ આપેલ છે. જેમાં વ્યક્તિગત શિક્ષણ યોજના તૈયાર કરવાની હતી જેની માહિતી આપેલ છે.

★ સંદર્ભો:-

આ મોડ્યુલ માટે જરૂરી સાહેબ સામગ્રી વિવિધ સંદર્ભો સ્વરૂપે અહીં આપેલ છે જેની અલગ નોંધ કરી લીધી

★ વેબ લિંક:-

અહીં ઘણી વેબ લીંક આપેલ છે. જે આ મોડેલને અસરકારક રીતે વર્ગખંડમાં ઉપયોગ કરવા સહાય થશે.

★ મુલ્યાંકન:-

અહીં 20 પ્રશ્નોની ક્વિઝ આપેલ હતી તેમણે સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરી.